

דוח מבקר המדינה | אייר התשפ"ד | מאי 2024

נושאים מערכתיים

**הדוחות הכספיים
של מדינת ישראל
ליום 31.12.22 -
רכוש קבוע**

הדוחות הכספיים של מדינת ישראל ליום 31.12.22 - רכוש קבוע

רקע

בסעיף 12 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], נקבע כי בכל שנה - במועד שיקבע המבקר, אולם לא יאוחר משישה חודשים מתום שנת הכספים של המדינה - ימציא שר האוצר למבקר המדינה "דין וחשבון כולל על ההכנסות וההוצאות של המדינה באותה שנה". עוד נקבע בסעיף כי במועד שיקבע המבקר - אולם לא יאוחר מתשעה חודשים מתום שנת הכספים של המדינה - ימציא שר האוצר למבקר המדינה את "מאזן זכויותיה והתחייבויותיה של המדינה למועד תום שנת הכספים". הדוחות הכספיים המאוחדים של המדינה ליום 31.12.22 הוגשו למבקר המדינה ופורסמו ב-16.7.23.

רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לצורך שימוש בייצור או בהספקת סחורות או שירותים, או להשכרה לאחרים או לצרכים מינהליים, אשר חזוי כי ישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת. הרכוש הקבוע המדווח בדוחות הכספיים של המדינה הוא בגדר נכס משמעותי מכלל הדוחות הכספיים, והוא כולל, בין היתר, נכסי תשתית אזרחיים, נכסי צבא וציוד ביטחוני, מבנים ונכסים בהקמה, נכסי הדיור הציבורי, מכונות וציוד, ציוד משרדי וריהוט משרדי, כלי רכב ותחבורה, חומרה ומערכות מחשב, ציוד ומכשור רפואי. הרכוש הקבוע כולל גם את הקרקעות שבידי המדינה, אך הן מוצגות בסעיף נפרד.

נתוני מפתח

1,166
מיליארד
ש"ח

הערך בספרים של סעיף קרקעות שבידי המדינה, שנכלל לראשונה בגוף הדוח על המצב הכספי המאוחד ליום 31 בדצמבר 2022

2,009
מיליארד
ש"ח

כלל הנכסים המוצגים בדוחות הכספיים המאוחדים של המדינה, נכון ליום 31 בדצמבר 2022

49

ישויות שנתונייהן הכספיים נכללו בדוחות הכספיים המאוחדים של המדינה לשנת 2022 אך לא היו להן דוחות כספיים מבוקרים (23%)

212

כלל הישויות¹ שנתונייהן הכספיים נכללו בדוחות הכספיים המאוחדים של המדינה לשנת 2022

9.9
מיליארד
ש"ח

העודף התקציבי של פעילות הממשלה בשנת 2022. זו השנה הראשונה בה סיימה הממשלה בעודף תקציבי מאז שנת 1987

125 שנים

אומדן אורך החיים השימושיים של נכסי התשתית לצרכי פחת, שהם בעיקר כבישים, לפי הדוחות הכספיים של משרד התחבורה לשנת 2022, אל מול אומדנים של חברות תשתית ממשלתיות שונות בגובה שנע בין 6.67 שנים ועד 50 שנים

שנת
2006

השנה שבה הוציאה רשות החברות הממשלתיות חוזר בנושא רכוש קבוע. החוזר לא עודכן מאז, ולא נמצא כי הרשות אכפה את חובת יישומו

532
מיליארד
ש"ח

הערך בספרים של סעיף הרכוש הקבוע (שאינו קרקעות) ליום 31 בדצמבר 2022 לעומת 518 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 (גידול של כ-3%)

1 ישויות המדינה, משרדי ממשלה, יחידות סמך, חברות ממשלתיות ועוד.

פעולות הביקורת

בחודשים מרץ-אוקטובר 2023 בדק משרד מבקר המדינה את המגמות השונות המסתמנות בדוחות הכספיים המאוחדים של המדינה ובדוחות של כמה משרדי ממשלה לשנת 2022, וכן הוא בדק את סעיף רכוש קבוע בדוחות הכספיים. הבדיקה נעשתה בעיקר באגף החשב הכללי במשרד האוצר, וכן בכמה משרדי ממשלה, יחידות סמך ושירותי ממשלתיות אחרות, ובהם משרד החוץ, משרד הבינוי והשיכון, רשות מקרקעי ישראל, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (משרד התחבורה) ומשרד הבריאות. בדיקות השלמה נעשו ברשות החברות הממשלתיות.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

מגמות העולות מהדוחות הכספיים של המדינה לשנת 2022

- שנת 2022 הסתכמה בעודף חשבונאי נטו של כ-72 מיליארד ש"ח. יחסית לשנת 2021 הגירעון החשבונאי נטו פחת בכ-207 מיליארד ש"ח (מגירעון חשבונאי נטו של כ-135 מיליארד ש"ח לעודף חשבונאי נטו של כ-72 מיליארד ש"ח). העודף החשבונאי נטו בשנת 2022 נבע הן מגידול בהכנסות המדינה והן מהפחתה בהוצאות המדינה יחסית לשנת 2021.
- הקיטון הכולל בגירעון התקציבי ביחס לתוצר בשנת 2022, בכ-5 נקודות אחוז יחסית לגירעון בשנת 2021, נובע מגידול בהכנסות המדינה בכ-0.6 נקודות אחוזי התוצר בהכנסות ממיסים, בהפחתה בהוצאות על התוכנית הכלכלית להתמודדות עם משבר הקורונה בכ-3 נקודות אחוזי התוצר, ובקיטון בהוצאות השוטפות בהיקף של כ-1.3 נקודות אחוזי התוצר.
- בשנת 2022 היו הכנסות המדינה ממיסים ישירים, ממיסים עקיפים ומאגרות, על פי נתוני הדוחות הכספיים, כ-535 מיליארד ש"ח - גידול של כ-61 מיליארד ש"ח לעומת שנת 2021. המקור העיקרי לגידול היה כמה תשלומים גבוהים בגין רווח הון, רווחים כלואים ומקדמות במס הכנסה חברות.
- עיקר ההוצאות בשנת 2022 היו בתחומים אלו: ביטחון וביטחון הפנים - כ-95.5 מיליארד ש"ח, שאר המשרדים - כ-77.2 מיליארד ש"ח, וחינוך - כ-71.9 מיליארד ש"ח.

הדוחות הכלולים במסגרת הדוחות המאוחדים של מדינת ישראל ליום 31.12.22

- במסגרת הדוחות הכספיים של המדינה לשנת 2022, שפורסמו ב-16.7.23, נכללו נתוניהן הכספיים של 212 ישויות. ל-49 (כ-23%) מהן לא היו דוחות כספיים מבוקרים עד למועד עריכת הדוחות הכספיים של המדינה. בחינת ההיבט של קיום חוות הדעת של רואה החשבון המבקר העלתה כי בדוחות של 130 (כ-61%) מהישויות נכללה חוות

דעת חלקה (לא מסויגת) של רואי החשבון המבקרים, בדוחות של 29 (כ-14%) מהישויות נכללה חוות דעת מסויגת, ובדוח של ישות אחת נמנעו רואי החשבון המבקרים ממתן חוות דעת.

● חוות הדעת על הדוחות הכספיים של 23 (כ-11%) מהישויות לא פורסמה עד למועד עריכת הדוחות הכספיים של המדינה, ולפיכך המידע על ישויות אלו מבוסס על נתוני הנהלת חשבונות או על טיוטה בלתי מבוקרת. כמו כן, המידע שנכלל לגבי עשר (כ-5%) מהישויות מבוסס על דוחות לשנת 2021 או לתקופה מוקדמת יותר, מאחר שדוחות הישויות לשנת 2022 לא הוגשו עד למועד עריכת הדוחות הכספיים של המדינה.

ביקורת על הדוחות הכספיים המאוחדים של מדינת ישראל על ידי גוף חיצוני - כל ארבע מדינות השוואה - ארצות הברית, אוסטרליה, ניו זילנד וקנדה, מציגות חוות דעת של גוף חיצוני ובלתי תלוי על הדוחות הכספיים המאוחדים שלהן (Independent Auditor's Report). בחוות הדעת מצוינים סוג חוות הדעת, הבסיס לחוות הדעת ונקודות ביקורת חשובות. לעומת מדינות השוואה, בישראל הדוחות הכספיים המאוחדים אינם מבוקרים על ידי גוף חיצוני ובלתי תלוי. דוחות לא מבוקרים גורמים לכך שמשתמשי הדוחות הכספיים אינם יכולים להעריך עד כמה המצב של הגוף המבוקר מקבל ביטוי בדיווח הכספי ואת רמת עמידת הדיווח בכללי החשבונאות המקובלים.

שלמות סעיפי הנכסים והרכוש הקבוע בדוחות הכספיים של המדינה - הדוחות הכספיים של מדינת ישראל צריכים לשקף באופן נאות את מכלול נכסיה והתחייבויותיה של המדינה. סך נכסי המדינה המוצגים בדוחות הכספיים, נכון ל-31.12.22, הוא כ-2,009 מיליארד ש"ח, יחסית לכ-799 מיליארד ש"ח - סך נכסי המדינה נכון ל-31.12.21 - גידול של כ-151%, שנובע מכך שלראשונה נכללו בדוח על המצב הכספי הקרקעות שבידי המדינה כיתרה מאזנית. נכסים אלו אינם כוללים נכסים רבים ששוויים או עלותם מהותיים ביותר, כגון השקעות המדינה במערכת הביטחון, חלק מהנכסים בחו"ל וחלק מהנכסים הבלתי מוחשיים, וכן נכסים תלויים בגין תמלוגים ממשאבי טבע בסך של כ-34.8 מיליארד ש"ח².

סעיף רכוש קבוע בדוחות הכספיים של משרד הבריאות - מהסתייגות בחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים לגבי הדוחות הכספיים המאוחדים של משרד הבריאות ל-31.12.22 עולה כי עלות הרכוש הקבוע, המסתכמת בכ-14,491 מיליוני ש"ח, אינה משקפת את מלוא הנכסים שבבעלות המשרד, וכי העלות כוללת נכסים שייכתן כי יצאו מכלל שימוש באופן קבוע ולא נגרעו ממצבת הנכסים של המשרד. עוד נמצא כי בתי החולים הפסיכיאטריים והגריאטריים ובית החולים איכילוב לא הציגו בדוחותיהם הכספיים רכוש קבוע (מלבד מבנים), וכי העלויות של הרכוש הקבוע נרשמות כהוצאות במועד התהוותן³.

סעיף רכוש קבוע בדוחות הכספיים של משרד החוץ - עלות הרכוש הקבוע בדוחות הכספיים ל-31.12.22 הסתכמה בכ-405 מיליוני ש"ח (לאחר שבשנת 2022 השלים המשרד

2 תמלוגים ממשאבי טבע הינם נכס תלוי כהגדרתו בתקן חשבונאות ממשלתי מס' 19 ולפיכך מוצגים במסגרת גילוי בלבד בבאור בדוחות הכספיים המציג את שווי הנכסים התלויים.

3 האמור מופיע כהסתייגות בחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים לדוחות הכספיים של המשרד ל-31.12.22.

את הזיהוי והמדידה של מרבית נכסי הרכוש הקבוע שבבעלותו). פריטי רכוש קבוע שלא היו בנמצא נתונים זמינים על עלותם נכללו במועד ההכרה לראשונה בהתאם לאומדן שוויים ההוגן. עם זאת, נמצא כי לא הושלמו זיהוי פריטי הרכוש הקבוע של משרד החוץ, ההכרה בהם, מדידתם והצגתם, וכי חלק מעלויות רכישת הרכוש הקבוע בשנת 2022 נזקפו לדוח על הביצוע הכספי במקום לרכוש הקבוע⁴.

אופן קביעת שיעור הפחת על הכבישים המופיעים בדוחות הכספיים של משרד התחבורה - לא נמצאו במשרד התחבורה אסמכתאות המתעדות את אופן קביעת שיעור הפחת של הכבישים, המופיע בדוחות הכספיים של המשרד, והנהוג החל משנת 2009, ששיעורו 0.8% לשנה (הפחתה למשך 125 שנים). לשם השוואה, בבדיקה שביצע משרד מבקר המדינה בדוחות הכספיים של חברות שונות בנושא שיעור הפחת על כבישים ותשתיות עלה כי: (א) בחברת נמלי ישראל שיעור הפחת על כבישים ושטחים תפעוליים הוא 4% - 5% (הפחתה של 20 עד 25 שנים), (ב) בחברת רכבת ישראל שיעור הפחת על תשתיות הוא 2% - 15% (הפחתה של 6.67 עד 50 שנים), (ג) בחברת החשמל לישראל שיעור הפחת על תחנות כוח הוא 2% - 3.33% (הפחתה של 30 עד 50 שנים). השוואה נוספת של אורך החיים השימושיים של נכסי התשתית האזרחיים כפי שהם מצוינים בדוחות הכספיים של מדינת ישראל לעומת מדינות השוואה העלתה כי במדינת ישראל הפחתת נכסי תשתית אזרחיים נפרסת על פני 20 - 125 שנים; בקנדה הפחתת נכסי תשתית אזרחיים נפרסת על פני 10 - 100 שנים; באוסטרליה הפחתת נכסי תשתית אזרחיים נפרסת על פני 1 - 400 שנים⁵ ובדוחותיה הכספיים של ניו זילנד, שהם מפורטים יותר, מצוין לגבי בסיס תשתית המדרכות כי ההפחתה נפרסת על פני 75 - 150 שנים, לגבי משטח המדרכה מצוין כי ההפחתה נפרסת על פני 11 - 14 שנים, ולגבי גשרים ההפחתה נפרסת על פני 90 - 100 שנים.

שיטת המדידה של הרכוש הקבוע בדוחות הכספיים של המדינה ושל משרדי הממשלה שנבדקו - עלה כי כל ארבעת משרדי הממשלה שנבדקו - משרד הבינוי והשיכון, משרד הבריאות, משרד החוץ ומשרד התחבורה, מציגים בדוחותיהם את הרכוש הקבוע לפי שיטת העלות. מכאן שבדוחות הכספיים לא מוצג השווי הריאלי של נכסי הרכוש הקבוע. עוד עלה כי המדיניות החשבונאית שמיושמת בארצות הברית ובקנדה לאחר שהפריט הוכר כרכוש קבוע זהה למדיניות של ישראל, והיא מתבססת על מודל העלות, ואילו אוסטרליה וניו זילנד מכירות במודל שונה, מודל הערכה מחדש.

הצגת נדל"ן להשקעה בדוחות הכספיים של מינהל הדיור - על אף הוראות תקן חשבונאות ממשלתי מס' 16 בנושא השקעות לנדל"ן, המחייבות מתן גילוי בנוגע לשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה, לא כלל מינהל הדיור גילוי כאמור בדוחותיו הכספיים לשנת 2022 או לשנים הקודמות. תחת זאת, צוין בדוחות הכספיים כי בשל היקף הנכסים שבאחריות המינהל, ונוכח אי-יכולתו לאמוד את שוויים של כלל הנכסים נכון לתאריך הדוחות הכספיים, לא נכלל גילוי בנוגע לשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה.

4 האמור מופיע כהסתייגות בחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים לדוחות הכספיים של המשרד ל-31.12.22.

5 בשל המגוון הרחב של נכסי תשתית אלו, שכוללים בעיקר רשת תקשורת, תשתיות תחבורה וחשמל, משך ההפחתה היה שנה עד 400 שנים.

דוחות ביקורת בנושא רכוש קבוע - אף ששיעור הרכוש הקבוע מסך הנכסים במאזן ל- 31.12.22 במשרדי הממשלה שנבדקו הוא מהותי (משרד הבינוי והשיכון - סך הרכוש הקבוע הסתכם בכ-14,830 מיליוני ש"ח ושיעורו 94% מסך הנכסים במאזן, משרד הבריאות-דוח מאוחד - סך הרכוש הקבוע הסתכם בכ-14,491 מיליוני ש"ח ושיעורו 59% מסך הנכסים במאזן, משרד החוץ - סך הרכוש הקבוע הסתכם בכ-405 מיליוני ש"ח ושיעורו 41% מסך הנכסים במאזן, ומשרד התחבורה - סך הרכוש הקבוע הסתכם בכ-148,421 מיליוני ש"ח ושיעורו 83% מסך הנכסים במאזן), במשרד הבינוי והשיכון ובמשרד החוץ לא הוכן בשנים האחרונות דוח ביקורת בנושא רכוש קבוע, במשרד הבריאות הוכן דוח ביקורת רק בנושא מחשבים ניידים, ורק במשרד התחבורה הוכן בשנים האחרונות דוח ביקורת פנימית בנושא רכוש קבוע.

השוואה של שיעורי הפחת בדוחות הכספיים של המדינה ביחס לעולם - עלה כי יש דמיון בין ישראל למדינות השוואה (קנדה, אוסטרליה וניו זילנד), מבחינת אורך החיים השימושיים של כמה מפריטי הרכוש הקבוע כדוגמת נכסי צבא וציוד ביטחוני (שנתיים עד 55 שנים), אולם המדינות האמורות נבדלות זו מזו מבחינת אורך החיים השימושיים של כמה מפריטי הרכוש הקבוע כדוגמת מכונות וציוד (שנתיים עד 30 שנים). כמו כן יש פריטי רכוש אשר בדוחות הכספיים של ישראל לא מוצג כלל אורך החיים השימושיים שלהם, ואילו בחלק ממדינות השוואה נתון זה מוצג, למשל: נכסי תרבות ומורשת וכלי טיס. כמו כן יש לציין כי יש מדינות השוואה כדוגמת ניו זילנד אשר בדוחותיהן הכספיים מוצג מידע מפורט יותר מאשר בדוחות הכספיים של מדינת ישראל, למשל בנוגע לפריטי הרכוש הקבוע האלה: כבישים, רשת החשמל ורשת הרכבות.

סימנים לירידת ערך של סעיף הרכוש הקבוע - לא נמצא תיעוד כי בחשבויים של משרדי הבינוי והשיכון (סך הרכוש הקבוע נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם בכ-14,830 מיליוני ש"ח), הבריאות (סך הרכוש הקבוע בדוח המאוחד נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם בכ-14,491 מיליוני ש"ח), החוץ (סך הרכוש הקבוע נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם בכ-405 מיליוני ש"ח) והתחבורה (סך הרכוש הקבוע נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם בכ-148,421 מיליוני ש"ח) נבדק אם יש סימנים לירידת ערך בערכו של הרכוש הקבוע לסוף כל שנה.

פיקוח ובקרה של רשות החברות הממשלתיות על הרכוש הקבוע בחברות הממשלתיות - נמצא כי החוזר בנושא רכוש קבוע בחברות הממשלתיות שהוציאה רשות החברות הממשלתיות, העוסק בפיקוח ובקרה על הנכסים בחברות הממשלתיות, יצא בשנת 2006 ולא עודכן מאז. עוד נמצא כי רשות החברות הממשלתיות אינה מבצעת בדיקה של היקף הנכסים בחברות הממשלתיות, לרבות נכסים שאינם בשימוש, נכסים הרשומים בעלות סמלית או נכסים שאינם רשומים כלל בדוחות.

רישום קרקעות המדינה כנכס בגוף המאזן - משרד מבקר המדינה מציין לחיוב את קידום הליך רישום קרקעות המדינה כנכס בגוף המאזן בדוחות הכספיים לשנת 2022

בהיקף של כ-1,166 מיליארד ש"ח. עם זאת, בדוחות הכספיים עדיין מובאות כמה הסתייגויות לגבי אומדן שווי הקרקעות ולגבי שלמותם ומהימנותם של הנתונים.

עיקרי המלצות הביקורת

מומלץ כי אגף החשב הכללי יפעל לכך כי הדוחות הכספיים המאוחדים של מדינת ישראל יבוקרו על ידי גוף חיצוני, לשם הגברת מהימנותם.

מומלץ כי אגף החשב הכללי יפעל מול הגופים המאוחדים בדוחות הכספיים של המדינה לתיקון הסתייגויות רואי החשבון המבקרים החוזרות ונשנות בחוות הדעת שבדוחותיהם הכספיים, ובפרט בדוחות הכספיים של משרדי הממשלה הנבדקים.

על החשב הכללי להשלים את מיפוי הרכוש הקבוע שבידי המדינה, ובכלל זה במשרד הביטחון, לצורך רישומו החשבונאי והצגתו באופן נאות בדוחות הכספיים של המדינה.

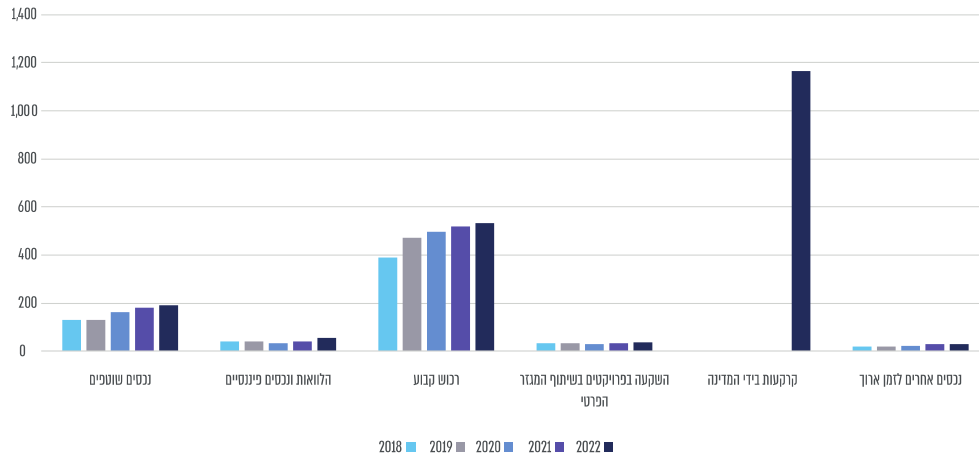
על החשב הכללי להמשיך לטייב את נתוני הקרקעות כדי להציגם באופן שלם ומלא בדוחות הכספיים.

מומלץ כי משרד הבריאות יפעל לקידום הרישום של מלוא הרכוש הקבוע בדוחות הכספיים של בתי החולים ולרישום נאות של הרכוש הקבוע בספריו. עוד מומלץ כי משרד החוץ ישלים את תהליך זיהוי פריטי הרכוש הקבוע, וכן את תהליכי ההכרה בהם, מדידתם והצגתם בדוחות הכספיים של המשרד כנכס. כמו כן, על משרד התחבורה לבחון, בשיתוף עם החשבונאי הראשי, את שיעור הפחת על הכבישים בדוחות הכספיים של המשרד, ועליו לוודא כי שיעור הפחת על הכבישים הוא בהלימה להקצאת הכספים לתחזוקת כבישים בהתאם למודל התקציבי שפותח לתחזוקת כבישים וכן למקובל בגופים דומים.

לנוכח העובדה כי במשרדי הממשלה שנבדקו הרכוש הקבוע מהותי יחסית לסך הנכסים במאזן ל-31.12.22, מומלץ כי מבקרי הכספים בחשבונות משרדי הבינוי והשיכון, הבריאות והחוץ ישקלו במסגרת תוכנית העבודה השנתית, בשיתוף עם חטיבת הביקורת של החשב הכללי, לבצע ביקורת פנימית בנושא רכוש קבוע.

פילוח נכסי המדינה, 2018 - 2022 (במיליארדי ש"ח)

על פי הדוחות הכספיים של המדינה לשנים 2018 - 2022, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

סיכום

שנת 2022 הסתכמה בעודף חשבונאי נטו של כ-72 מיליארד ש"ח. יחסית לשנת 2021 הגירעון החשבונאי נטו פחת בכ-207 מיליארד ש"ח (מגירעון חשבונאי נטו של כ-135 מיליארד ש"ח לעודף חשבונאי נטו של כ-72 מיליארד ש"ח). העודף החשבונאי נטו בשנת 2022 נבע הן מגידול בהכנסות המדינה והן מהפחתה בהוצאות המדינה יחסית לשנת 2021. כמו כן, סך הנכסים המוצגים בדוחות הכספיים של המדינה, נכון ל-31.12.22, הוא כ-2,009 מיליארד ש"ח, לעומת כ-799 מיליארד ש"ח - סך הנכסים ל-31.12.21 - גידול של כ-151% שנובע מכך שלראשונה נכלל בדוח על המצב הכספי סך הקרקעות שבידי המדינה כיתרה מאזנית. סך הרכוש הקבוע בתוספת סך הקרקעות המוחזקות בידי המדינה שיעורם כ-85% מסך הנכסים.

רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לצורך שימוש בייצור או בהספקת סחורות או שירותים, או להשכרה לאחרים או לצרכים מינהליים, אשר יש צפי כי ישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת. הרכוש הקבוע הוא בעל חשיבות רבה במצבת הנכסים של המדינה ובעל השפעה ניכרת על כלל הדוחות הכספיים שלה, לכן חשוב שההכרה ברכוש הקבוע, רישומו ומדידתו החשבונאית יתבצעו באופן נאות.

בביקורת נמצא כי בשנת 2022 חלה התקדמות בעניין הרישום האמור - הקרקעות נכללו לראשונה בגוף המאזן, אך נתוני הרכוש הקבוע עדיין אינם מוצגים בשלמותם בדוחות הכספיים של המדינה, הם כוללים הסתייגויות רבות וחסרים בהם רכיבים משמעותיים, בפרט נכסים של משרד הביטחון. כמו כן, נמצאו כמה ליקויים בדוחותיהם של משרד הבריאות, משרד החוץ ומשרד התחבורה הנוגעים לאופן הצגת הרכוש הקבוע ולשלמות הנתונים. אשר לשיטת המדידה של הרכוש הקבוע בדוחות הכספיים של משרדי הממשלה שנבדקו (משרד הבינוי והשיכון, משרד הבריאות, משרד החוץ ומשרד התחבורה), עלה כי משרדים אלה מציגים בדוחותיהם את הרכוש הקבוע לפי שיטת העלות. מכאן שבדוחותיהם הכספיים לא מוצג השווי הריאלי של נכסי הרכוש הקבוע.

עוד נמצא בביקורת כי יש פריטי רכוש אשר בדוחות הכספיים של ישראל לא מוצג כלל אורך החיים השימושיים שלהם, למשל: נכסי תרבות ומורשת וכלי טיס, לעומת חלק ממדינות השוואה (קנדה, אוסטרליה וניו זילנד) שבהן נתון זה מוצג. עוד נמצא כי יש מדינות השוואה, כדוגמת ניו זילנד, אשר בדוחותיהן הכספיים מוצג מידע מפורט יותר מאשר בדוחות הכספיים של מדינת ישראל, למשל בנוגע לפריטי הרכוש הקבוע האלה: כבישים, רשת החשמל ורשת הרכבות.

על החשב הכללי להשלים את מיפוי הרכוש הקבוע שבידי המדינה, ובכלל זה במשרד הביטחון, לצורך רישומו החשבונאי והצגתו באופן נאות בדוחות הכספיים של המדינה, וכן עליו לוודא כי יתוקנו הליקויים שהועלו בדוח זה הנוגעים לאופן הצגת הרכוש הקבוע ולשלמות הנתונים. כמו כן על החשב הכללי להמשיך לטייב את נתוני הקרקעות כדי להציגם באופן שלם ומלא בדוחות הכספיים של המדינה.

